

OBSAH

ÚVOD	5
1. DIDAKTIKA ČESKÉHO JAZYKA A OSTATNÍ VĚDNÍ OBORY.....	7
1.1. Didaktika českého jazyka a pedagogika	7
1.2. Didaktika českého jazyka a lingvistiky.....	8
1.3. Didaktika českého jazyka a psychologie	8
2. VÝVOJ POJETÍ VÝUKY ČESKÉHO JAZYKA	11
2.1. Z historie vyučování češtiny	11
2.2. Agramatismus	12
2.3. Pojetí vyučování českého jazyka v současnosti.....	13
3. PRINCIPY VÝUKY ČESKÉHO JAZYKA.....	15
3.1. Princip spojení školy se životem.....	15
3.2. Princip zřetele k věkovým zvláštnostem žáků.....	16
3.3. Princip všeobecné výchovnosti.....	17
3.4. Princip integrity jazykového vyučování	19
3.5. Princip uvědomělosti a lingvistického přístupu.....	20
3.6. Princip přiměřené náročnosti	21
3.7. Princip strukturního uspořádání učiva	23
3.8. Princip názornosti	24
3.9. Princip aktivnosti	25
4. METODY PRÁCE UČITELE	27
4.1. Klasifikace vyučovacích metod a jejich optimální vlastnosti.....	27
4.2. Metody podle myšlenkového postupu	28
4.3. Klasifikace metod podle uplatnění ve fázích vyučovacího procesu	30
5. UČEBNICE A DALŠÍ POMŮCKY	43
5.1. Učebnice	43
5.2 Metodická příručka	46
5.3. Další učební pomůcky.....	47
6. ORGANIZACE JAZYKOVÉHO VYUČOVÁNÍ.....	48
6.1. Plánování.....	48
6.2. Typy a struktura hodin jazykového vyučování	48
6.3. Příprava učitele na vyučovací hodinu českého jazyka.....	50
6.4. Vyučování českého jazyka na malotřídních školách	51
7. NĚKTERÁ SPECIFIKA VÝUKY MATEŘŠTINY	53
7.1. Jazyková výchova v prvním ročníku	53
7.2. Zvuková stránka jazyka	56
7.3. Pravopis.....	58
7.3. Komunikační a slohová výchova	59

8. OTÁZKY A ÚKOLY – ŘEŠENÍ A KOMENTÁŘE	63
PŘÍLOHA 1 (O. Uličný: Čeština a škola)	67
PŘÍLOHA 2 (J. Svobodová: Čeština jako materštnina)	69
PŘÍLOHA 3 (E. Höflerová: Algoritmus pro určování koncového podst. a příd. jmen)	73
PŘÍLOHA 4 (Z historie vyučování češtiny)	76
PŘÍLOHA 5 (Ukázka učebnicového textu)	80
PŘÍLOHA 6 (Ukázka učebnicového textu)	81
LITERATURA	82
11	
11	
12	
13	
12	3. PRINCIPY VÝNKY ČESKEHO JAZYKA
12	3.1. Principy slovního seřazení
18	3.2. Principy slovního seřazení v zápisníku
12	3.3. Principy významového rozdělení
18	3.4. Principy významového rozdělení v návaznosti na hlasbu
20	3.5. Principy významového rozdělení v zápisníku
21	3.6. Principy pravidelného rozdělení
22	3.7. Principy strukturního rozdělení v zápisníku
24	3.8. Principy lexikální
25	3.9. Principy gramatického rozdělení
26	
26	4. METODY PRÁCE S NÁDPLÍ
26	4.1. Kvalitativní metoda významového rozdělení
28	4.2. Metoda božího užívání významového rozdělení
28	4.3. Kvantitativní metoda hledání významového rozdělení
29	
29	5. UČEBNICE A DÍLČÍ POMOCÍ
29	5.1. Učebnice
30	5.2. Metodické příručky
30	5.3. Dílčí učební pomůcky
31	
31	6. ORGANIZACE JAZSKOVÉHO A JAZGOVÁNÍ
31	6.1. Hovorovní
31	6.2. Tisková a smluvní jazykového rozdělení
32	6.3. Rádiotelevizní jazyk ve významovém rozdělení
32	6.4. Významový rozdělení významového rozdělení
33	
33	7. NEKTAR A SPECIÁLA V ČEŠKÉ MATERŠTNINĚ
33	7.1. Nektar a speciála v příručce
33	7.2. Dávnová slavností řeče
34	7.3. Řečnická
34	7.4. Konstituční dledele významového rozdělení